

PROGRAM INTERDYSCYPLINARNEGO, SPECJALISTYCZNEGO STAŻU ZAWODOWEGO

I. Idea Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu zawodowego

1. Specjalistyczna pomoc dla dzieci osieroconych, opuszczonych, wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych wymaga udoskonalenia. Obecnie brakuje początkowej diagnozy, całościowej wizji pomocy, jej skoordynowania w przypadku konkretnej osoby. Zamiast tego, bywa, że dana osoba jest odsyłana w różne miejsca i wciąż nie otrzymuje koniecznej pomocy. Efektywna pomoc wymaga od pracowników interdyscyplinarnego spojrzenia na klienta i jego życiowe problemy. Pojawia się potrzeba roli zawodowej takiej osoby, która udzielałaby specjalistycznej pomocy dla dzieci i ich rodzin jako koordynator pomocy dziecku. Niezbędne jest interdyscyplinarne przygotowanie przyszłych specjalistów już na etapie edukacji akademickiej.

2. Staże i praktyki studenckie stanowią jeden z elementów systemu kształcenia mającym zapewnić nabycie doświadczenia oraz umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy. Ich obecna forma nie sprzyja efektywnemu przygotowaniu studentów do przejścia z edukacji na rynek pracy i sprostaniu stawianym wymaganiom, co uwarunkowane jest wieloczynnikowo:

- brak adekwatnej współpracy w obszarze praktyk pomiędzy uczelnią a pracodawcami
- brak jasno sprecyzowanych oczekiwań zarówno ze strony uczelni, samych studentów, jak i pracodawców
- programy praktyk nie spełniające oczekiwań studentów
- brak świadomości studentów na podstawie, jakich kryteriów wybierać miejsca praktyk i jak ich szukać, w rezultacie są one często przypadkowe, nie powiązane ze sobą nawzajem.

Nieefektywność praktyk i staży studenckich przejawia się w tym, że:

- przypadkowe wybieranie niepowiązanych ze sobą miejsc praktyk uniemożliwia zweryfikowanie własnych predyspozycji w danym obszarze zawodowym.

- studenci nie mają możliwości nabycia, istotnych i niezbędnych umiejętności w obszarze specjalistycznej pomocy dla dziecka i ich rodzin.

3. Aktualna forma praktyk i staży ogranicza możliwość nabycia niezbędnych umiejętności, zawęża sposób rozumienia złożonej sytuacji dzieci osieroconych, opuszczonych, wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych. Młodzi studenci/ absolwenci, którzy odbyli jedynie „tradycyjne” praktyki studenckie nie otrzymują należytego przygotowania do podjęcia pracy w obszarze specjalistycznej pomocy dla dziecka i ich rodzin. Tymczasem możliwe a wręcz konieczne jest, aby już na etapie praktyk studenckich nabyć umiejętności niezbędne dla postawienia właściwej diagnozy i zaplanowania efektywnej, skoordynowanej pomocy.

4. *Interdyscyplinarny, specjalistyczny staż zawodowy* stanowi zatem innowacyjną propozycją polegającą na wdrożeniu do zawodowej roli koordynatora pomocy dziecku w spójnym wyjściu na przeciw jego potrzebom psychologicznym, wychowawczym i socjalnym. Cechą wyróżniającą program stażu jest równoczesne uwzględnienie kilku instytucji, dzięki czemu możliwe staje się, unikalne powiązanie współzależności zawodowych a stażyści zapoznają się z interdyscyplinarnym podejściem, umożliwiającym zaplanowanie specjalistycznej pomocy dziecku oraz jego rodzinie.

5. Rezultatem stażu jest komplementarne doświadczenie wielostanowiskowe i wieloinstytucjonalne adekwatnie do rzeczywistej, czyli złożonej oferty usług na rynku, z którą styka się rodzic dziecka.

II. Informacje ogólne

1. Cel główny stażu: wdrożenie do zawodowej roli koordynatora pomocy dziecku w spójnym wyjściu na przeciw jego potrzebom psychologicznym, wychowawczym i socjalnym.

2. Cele szczegółowe stażu:

- zdobycie kompetencji i umiejętności niezbędnych dla efektywnego planowania pomocy dla dziecka i jego rodziny:

- umiejętność diagnozowania specyficznych trudności sytuacyjnych i adekwatnego podejmowania decyzji na rzecz pomocy dziecku;

- umiejętność przypisania najodpowiedniejszego świadczenia specjalistycznego na rzecz pomocy dziecku i rodzicom,
- umiejętność pokierowania oddziaływaniem na rzecz rozwiązania problemów.
- umiejętność wyszukiwania elementów wspólnych łączących poszczególne instytucje dla efektywniejszej współpracy między nimi i pomocy dla osób korzystających z oferowanej przez nie pomocy.
- umiejętność wykorzystywania konkretnych i wspólnych punktów widzenia;
- umiejętność określenia dokładnie, jak to tylko możliwe, tych przypadków, w których występują podobieństwa, wspólne cele, interesy, ujęcie istniejących form pomocy jako komplementarnych, dopełniających się w ramach większej całości

- przygotowanie do roli koordynatora pomocy dziecku

- zwiększenie atrakcyjności oferenta przy ubieganiu się o specjalistyczne zatrudnienie.

4. Interdyscyplinarny staż zawodowy wzbogacony został o warsztat wprowadzający mający na celu merytoryczne przygotowanie uczestników testowanej innowacji oraz o Zadanie stażowe: „Opracowanie studium przypadku” – zaproponowanie optymalnej pomocy dziecku na podstawie wykazanych elementów wspólnych realizowanych przez instytucje, w których osoba odbywała staż z uwzględnieniem roli Koordynatora pomocy dziecku

III. Organizacja i przebieg *Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu zawodowego*

Warsztaty

1. Pierwszym i integralnym elementem składającym się na program *Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu zawodowego* są 24 godzinne warsztaty wprowadzające (3 x 8 h).
2. Celem warsztatów jest merytoryczne przygotowanie studentów do efektywnego odbycia stażu poprzez wprowadzanie w specyfikę pracy poszczególnych instytucji, metod i form pracy, poznanie specyfiki pracy z dziećmi osieroconymi, opuszczonymi, z rodzin dysfunkcyjnych oraz przygotowanie studentów do samodzielnego wykonania Studium

Przypadku konkretnego dziecka poprzez omówienie udostępnionego **arkusza pracy/wzoru zadania projektowego w formie Studium Przypadku.**

3. Warsztat wprowadzający powinien zostać przeprowadzony przez specjalistę posiadającym doświadczenie w bezpośredniej pracy z dzieckiem i rodziną w ramach specjalistycznej pomocy.

Staż w placówkach

1. Staż w placówkach realizowany jest w wymiarze 160 godzin – po 40 godzin stażu w każdej z czterech instytucji :

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie (punkty pomocy społecznej) – 40 h.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie (piecza zastępcza) – 40 h.
- Dom dla dzieci „W Parku” – placówka socjalizacyjna (Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku) – 40 h.
- Pogotowie opiekuńcze - placówka interwencyjna (Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku) – 40 h.

2. Organizacja i przebieg stażu zgodne są z Regulaminem Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu zawodowego oraz Harmonogramem stażu.

3. Stażyści zobowiązani są do realizacji zadań przewidzianych dla danej placówki i dokumentowanie przebiegu stażu w Dzienniku Stażu oraz podpisywaniu listy obecności.

4. Możliwe jest wprowadzenie alternatywnych placówek w zależności od potrzeb stażystów / Organizatora. Dla zachowania efektywności proponowanego Modelu zaleca się, aby były to przynajmniej cztery placówki.

5. W przypadku wprowadzenia alternatywnych placówek zadaniem Organizatora jest dostosowanie zakresu szczegółowych zadań do zrealizowania w trakcie odbywania stażu w konkretnej placówce.

Studium Przypadku

1. Studium Przypadku jako forma zadania stażowego jest innowacyjnym elementem *Interdyscyplinarnego, Specjalistycznego Stażu Zawodowego*.
2. Stażyści w oparciu o udostępniony i omówiony w trakcie warsztatów wprowadzających Arkusz pracy/ wzoru zadania stażowego w formie Studium Przypadku mają za zadanie zaproponowanie optymalnej pomocy konkretnemu dziecku na podstawie wykazanych elementów wspólnych realizowanych przez instytucje, w których osoba odbywa staż z uwzględnieniem roli Koordynatora pomocy dziecku.
3. **Proponowana forma Studium Przypadku umożliwi postawienie interdyscyplinarnej diagnozy i zoptymalizowanej propozycji pomocy dziecku i rodzinie, co stanowi kluczową umiejętność Koordynatora pomocy dziecku.**

Warsztat podsumowujący

1. Po zakończeniu realizacji 160 godzin stażu w placówkach zaplanowany jest 4 godzinny warsztat podsumowujący w postaci dyskusji fokusowej jako integralny element *Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu zawodowego*.
2. Celem warsztatu jest analiza przebiegu stażu, wskazane mocnych i słabych stron, podsumowanie opracowanego zadania stażowego w formie studium przypadku.
3. Warsztat podsumowujący powinien zostać przeprowadzony przez specjalistę posiadającym doświadczenie w bezpośredniej pracy z dzieckiem i rodziną w ramach specjalistycznej pomocy.

Zakres szczegółowych zadań

realizowanych podczas *Interdyscyplinarnego, specjalistycznego stażu*

(zgodny z Wykazem wiedzy i umiejętności do zdobycia w trakcie stażu)

I. Pogotowie Opiekuńcze (Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku):

1. Zapoznanie z zadaniami i celami Pogotowia Opiekuńczego.
2. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną Pogotowia, zasadami funkcjonowania oraz głównym aktami prawnymi.
3. Poznanie zadań i kompetencji pracowników Pogotowia.
4. Prześledzenie procesu przyjęcia dziecka do Pogotowia Opiekuńczego.
5. Zapoznanie z planami pracy dydaktyczno – wychowawczej oraz sposobami ich realizacji.
6. Zapoznanie z ramowym planem dnia oraz pełną ofertą zajęć realizowanych dla wychowanków w ramach pracy Pogotowia.
7. Bezpośrednia praca z dzieckiem w ramach zajęć prowadzonych w Pogotowiu Opiekuńczym.
8. Poznanie zadań i zasad funkcjonowania Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.
9. Przypisanie najodpowiedniejszego świadczenia specjalistycznego na rzecz pomocy dziecku i rodzicom w oparciu o analizę i ocenę przyczyn powstawania trudnych sytuacji życiowych na przykładzie wybranego przypadku.
10. Analizowanie planów pomocy dziecku na wybranym przypadku.
11. Zapoznanie z zakresem współpracy Pogotowia Opiekuńczego z innymi placówkami.

II. Dom dla Dzieci „W Parku” (Olsztyńskie Centrum Pomocy Dziecku):

1. Zapoznanie z zadaniami i celami Domu dla Dzieci „W Parku”.
2. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną Domu dla Dzieci „W Parku” z zasadami funkcjonowania oraz głównym aktami prawnymi.
3. Poznanie zadań i kompetencji pracowników Domu dla Dzieci „W Parku”.
4. Prześledzenie procesu przyjęcia dziecka do Domu dla Dzieci „W Parku”.

5. Zapoznanie z planami pracy dydaktyczno – wychowawczej oraz sposobami ich realizacji.
6. Zapoznanie z ramowym planem dnia oraz pełną ofertą zajęć realizowanych dla wychowanków w ramach pracy Domu dla Dzieci „W Parku”.
7. Bezpośrednia praca z dzieckiem w ramach zajęć prowadzonych w Domu dla dzieci „W Parku”.
8. Poznanie zadań i zasad funkcjonowania Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.
9. Przypisanie najodpowiedniejszego świadczenia specjalistycznego na rzecz pomocy dziecku i rodzicom w oparciu o analizę i ocenę przyczyn powstawania trudnych sytuacji życiowych na przykładzie wybranego przypadku.
10. Analizowanie planów pomocy dziecku na wybranym przypadku.
11. Zapoznanie z zakresem współpracy Domu dla Dzieci „W Parku” z innymi placówkami.

III. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) - Piecza zastępcza

1. Zapoznanie z zadaniami i celami PCPR
2. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną PCPR, zasadami funkcjonowania oraz głównym aktami prawnymi.
3. Poznanie zadań i kompetencji pracowników PCPR.
4. Zapoznanie z rolą zawodową koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
5. Poznanie zadań Zespołu Pieczy Zastępczej.
6. Obserwacja i uczestniczenie w działaniach pracy członków Zespołu Pieczy Zastępczej.
7. Zapoznanie z procedurą kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka.
8. Prześledzenie przebiegu procesu zawiązywania rodziny zastępczej.
9. Przypisanie najodpowiedniejszego świadczenia specjalistycznego na rzecz pomocy dziecku i rodzicom w oparciu o analizę i ocenę przyczyn powstawania trudnych sytuacji życiowych na przykładzie wybranego przypadku.
10. Zapoznanie z zakresem współpracy PCPR z innymi placówkami.

IV. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie (MOPS) - punkty pomocy społecznej

1. Zapoznanie z zadaniami i celami MOPS.
2. Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną MOPS, zasadami funkcjonowania oraz głównym aktami prawnymi.
3. Zapoznanie z zdaniami i celami pracy punktów pomocy społecznej.
4. Poznanie kompetencji i zadań pracowników socjalnych.
5. Przypisanie najodpowiedniejszego świadczenia specjalistycznego na rzecz pomocy dziecku i rodzicom w oparciu o analizę i ocenę przyczyn powstawania trudnych sytuacji życiowych na przykładzie wybranego środowiska.
6. Wizyty środowiskowe z pracownikiem socjalnym.
7. Zapoznanie z problemami i potrzebami osób korzystających z pomocy socjalnej.
8. Zapoznanie z procesem przeprowadzania wywiadu środowiskowego.
9. Zapoznanie z lokalnymi programami pomocy społecznej.
10. Zapoznanie z zakresem współpracy MOPS z innymi placówkami.